

Asia: VN/1364/2021

Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista yleisesti?

Jo visiossa oleva "kestävä tulevaisuus" on hyvä painotus. Kulttuuri on dynaamista: se muuttuu ajassa, paikassa ja sosiaalisessa kontekstissa sekä ihmisen vastauksena ympäristön muutoksiin. Kaikki "vanha" ei ole automaattisesti kestävää vaan sen asemaa tulee koko ajan punnita uudelleen.

Strategiassa on oivallettu toimijakentän moninaisuus, mutta toimenpiteet kohdistuvat ennen muuta hallintoon. Tätä voi parantaa toimintaohjelmassa.

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista oman toimialanne tai tehtävänne näkökulmasta?

Kestävyysnäkökulma on otettu kiitettävän hyvin huomioon jo alkuluvuissa.

Kommenttinne lukuun 5.1

Kulttuuriperintöasioihin liittyvien konfliktien mahdollisuus on hyvä havainto. Niitä voidaan hallita selvityksillä, osallistamisella, keskustelulla ja vaikutusten arvioinnilla.

Kulttuuriperintö on paljolti myös viestintäkysymys ja se taas usein resurssikysymys.

Kommenttinne lukuun 5.2

Luvussa on oivallettu, että kaikki vanha ei ole enää automaattisesti arvokasta (esimerkiksi vesivoimalaitospadot, jotka estävät vaelluskalojen kulkua tai tunturiluonnon uhanalaisuuden vuoksi porojen aiheuttamaa laidunnuuspainetta on syytä rajoittaa).

Luonnonhoidon lisäksi kannattaa mainita ennallistaminen ja ilmastonmuutoksen hillinnän rinnalla sopeutuminen.

Vanhojen rakennusten energiatehokkuuden haasteet ovat totta, mutta toki niissäkin tulee tehdä mitä järkevästi ajatellen on mahdollista.

Vaikutusten arvioinnit (yva, sova ym.) ovat hyvä paikka tuoda kulttuuriperinnön arvoa esiin ja punnittavaksi.

Toimenpideohjelmaa tehtäessä kannattaa saattaa humanisteja ja luonnontieteilijöitä monitieteisesti yhteen.

Kommenttinne lukuun 5.3

Monitieteinen lähestymistapa olisi usein hyväksi. Kulttuuriperinnön ja luonnon/ympäristön rajapinnoilla osaamisen vahvistamiseen kannattaisi panostaa.

Monessa asiassa riittämättömät selvitykset ja vaikutusten arvioinnit sekä tiedonkulun katkokset ovat vaara sekä luonnolle että kulttuuriperinnölle.

Kommenttinne lukuun 5.4

Taloudelliset tuet ovat tärkeitä mm. perinnebiotooppien hoidossa (CAP, HELMI ym.) ja rakennusten energiaremonteissa, ja niihin kannattaa jatkossakin satsata kotimaista ja EU-rahaakin.

Mikä on näkemyksenne strategian yhteiskunnallisista ja taloudellisista vaikutuksista?

Yleisesti ottaen esityksessä on paljon hyvää, mutta ennen toimenpiteiden luomista ja mitoittamista vaikutusten määrää on vaikea arvioida.

Mahdolliset muut strategiaehdotusta koskevat huomionne.

-

Strategian valmistumisen jälkeen on tarkoitus laatia erillinen toimeenpanosuunnitelma. Pidättekö tätä tärkeänä? Jos kyllä, niin miksi?

Konkreettinen toimeenpanosuunnitelma olisi todella tärkeä: kuka tekee mitä missä milloin mitenkään ja millä voimavaroilla?

Millaisia osallistamisen tapoja haluaisitte toimeenpanosuunnitelman laatimisessa käytettävän?

Monitieteinen lähestymistapa ja kansalaisjärjestöjenkin osallistaminen edistäisivät asiaa. Jos syntyy toteuttamisvaihtoehtoja, niiden vaihtoehtoverailu olisi hyväksi. Puolen päivän työpajat ovat hyvä keino pysäyttää kiireisiä ihmisiä yhteisen asian ääreen.

Millaisena näkisitte oman tai edustamanne tahon roolin strategian toimeenpanossa?

Suomen luonnonsuojeluliitto piireineen ja paikallisyhdistyksineen toimii jo nyt monella tavalla, kuten perinnemaisemien hoidossa ja kaavoituksessa, rakennusperintöasioissa jne. Meillä on myös paljon ympäristöön ja luonnonsuojeluun liittyvää muisti- ym tietoa, jota ei ole vielä riittävästi tallennettu.

Veistola Tapani
SLL